

СОФІЙЧУК В.Д.
ст. гр. ОАБм-12

РОЗВИТОК ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ В УКРАЇНІ

Важливу роль в економічних процесах, що відбуваються у нашій державі, відіграє економічна експертиза, яка виникла через посилення конкурентної боротьби та ускладнення глобалізаційних процесів.

Економічна експертиза виступає однією з форм економічних досліджень, що спрямована на вивчення діяльності фінансово-економічного характеру, і включає в себе перевірку документів бухгалтерського, податкового обліку а також дослідження кредитної діяльності.

Дослідження в рамках економічної експертизи ґрунтується на вивченні господарської діяльності підприємства, процесі формування фінансових показників за проведеними операціями та правильності відображення їх в обліку [2].

Економічна експертиза розглядається у спеціальній економічній літературі, зокрема, у роботах Т. А. Арзуманяна, І. А. Бахтіна, Ф. Ф. Бутинця, В. Г. Дрейдена, В. І. Лакіса, Н. М. Малюги, Д. Є. Павлюка, І. В. Перезової, А. М. Ромашова, В. С. Рудницького та інших авторів.

Економічна експертиза виявляє достовірність проведених господарських операцій, які вже знайшли відображення в документах обліку і звітності та стали предметом дослідження аудитора, податкових інстанцій, або навіть об'єктом розслідування судових органів.

Надзвичайно важливе значення мають спеціальні навички експертів-економістів. Для них експертиза (дослідження) бухгалтерського обліку – це можливість допомогти визначити якість проведених раніше ревізій, оцінити достовірність тих даних, які відображені в первинних документах, облікових регістрах і бухгалтерської звітності. Експерти-економісти досконально вивчають дотримання вимог нормативно-правової документації при здійсненні господарських операцій та методології обліку.

Поняття «економічна експертиза» містить судово-бухгалтерську та фінансово-економічну експертизи. Дослідження в межах економічної експертизи стосуються фінансової, податкової, кредитної діяльності підприємств і виявляють фактори, які можуть сприяти зловживанням та приховуванню їх наслідків. Ці послуги дають змогу вдосконалювати

систему управління підприємства за рахунок виявлення та розв'язання внутрішніх проблем [1].

Розглянемо поняття «послуга економічної експертизи». На наше переконання, послуга економічної експертизи є видом інтелектуальних послуг, спрямованих на вирішення внутрішніх проблем економічних систем з метою вдосконалення їх системи управління. Додатковими ознаками цієї послуги є віднесення її до таких, що потребують праці висококваліфікованих фахівців, платних та періодичних, а також вона виступає як задоволення потреб у виробництві споживчих вартостей, які, як правило, не мають упредметненої форми, із залученням спеціаліста у сфері бухгалтерського та податкового обліку, аналізу фінансово-господарської діяльності, ревізії та економіки.

Одним із видів економічної експертизи є судово-економічна експертиза. Вона проводиться за завданням судово-слідчих органів з метою:

- встановлення істини щодо законності і правдивості відображення в системі фінансового й управлінського обліку фактів господарського життя;
- порушень основних вимог щодо складання фінансової, податкової та статистичної звітності;
- здійснення кредитних і розрахункових операцій, а також операцій із власним та позиченим капіталом [4].

Даний різновид економічної експертизи на сьогодні є законодавчо регламентованим, порівняно із самою економічною експертизою [3].

Виробнича і фінансово-економічна діяльність підприємств різних форм власності у процесі проведення економічної експертизи аналізує факти отримання збитків, втрат, привласнення товарно-матеріальних цінностей тощо.

Отож, економічна експертиза – це характерна детермінанта фінансово-господарського контролю, яка об'єктивно потребує нових теоретичних обґрунтувань, оскільки диференціація наукових поглядів й підходів дасть змогу розширити спектр її функціонального призначення та підвищити ефективність прикладного застосування.

Література:

1. Адамик О.В. Податкове планування: Навчальний посібник. – Тернопіль: ТАНГ, 2005. – 150 с.
2. Адамик О.В. Податкові розрахунки і звітність у системі бухгалтерського обліку: організація та методика здійснення (на

прикладі торгівельних підприємств західного регіону України): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.04 “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит” / Оксана Василівна Адамик. – Тернопіль, 2003. – 20 с.

3. Адамик О.В. Способи формування в обліку податкового зобов'язання з податку на прибуток // Економіка. Фінанси. Право. – 2002. – №1. – С. 20-25

4. Євдокіменко С.В. Судово-економічна експертиза: теоретико-методологічні засади і практика реалізації : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра юрид. наук : 12.00.09. Харків, 2017. 42 с.

5. Клименко Н.І. Судово-економічна експертиза: сучасний стан і актуальні питання. Криміналістичний вісник. 2016. № 1. С. 56-61. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/krvis_2016

6. Павлюк Д.Є. Проблеми підвищення ефективності проведення судово-економічних експертиз. Фінанси, облік і аудит. К. 2012. № 5. С. 22–24.

7. Перезовова І.В. Теоретичні та організаційні засади економічної експертизи в управлінні підприємствами : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук: 08.00.04. Івано-Франківськ, 2014. 40 с.